

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๔๘

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายพูลผล อัสวเหม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ สั่งร้องขอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) พร้อมเอกสารประกอบเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ สรุปได้ว่า นายพูลผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนี้

๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะประกาศใช้ เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้วในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จึงถือว่าเข้าดำรงตำแหน่งวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

๒. เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๗๓/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

นายพูลผล อัสวเหม จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๓) และ (๕) ซึ่งมีหน้าที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

นายพูลผล อัสวเหม ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละตำแหน่งตามวาระ ๖ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐) ขึ้นบัญชีวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐) ขึ้นบัญชีวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๐

ครั้งที่ ๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓) ขึ้นบัญชีวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔) ขึ้นบัญชีวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี (๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔) ขึ้นบัญชีวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๖ กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี (๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕) ขึ้นบัญชีวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕

คณะกรรมการ ฯ ได้ไต่สวน ฯ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่า นายพูลผล อัสวเหม ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน (หุ้น) โดยนายพูลผล อัสวเหม แสดงในบัญชี ฯ ว่าตนเองและนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส ไม่มีทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน แต่จากการตรวจสอบกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ พบว่า นายพูลผล อัสวเหม มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๓๕,๔๓๘,๐๐๐ บาท ซึ่งนายพูลผล อัสวเหม ไม่แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๖ ครั้ง เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ชี้แจงเหตุการณ์ไม่แสดงทรัพย์สินดังกล่าว ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ตนและคู่สมรส มิได้เป็นเจ้าของหุ้นที่แท้จริง ผู้ที่เป็นเจ้าของหุ้นที่แท้จริง คือ นายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชาย ส่วนตนและคู่สมรส เป็นเพียงผู้ถือหุ้นแทนเท่านั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของนายพูลผล อัสวเหม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๓

เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ แล้วมีความเห็นว่าหุ้นของนายพูลผล อัสวเหม ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และหุ้นของนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท รวมมูลค่า ๔๓๕,๔๓๘,๐๐๐ บาท ที่ไม่แสดง ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เป็นทรัพย์สินจำนวนมาก และบุคคลทั้งสองได้ถือหุ้นในบริษัทต่างๆ ดังกล่าวมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นโดยไม่ ปรากฏพยานหลักฐานว่าได้มีการโอนหุ้นดังกล่าวให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม ตามที่กล่าวอ้าง อีกทั้ง บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่บริษัทต่าง ๆ ดังกล่าวได้ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ นั้น จากการตรวจสอบปรากฏว่านายพูลผล ฯ ได้ลงนามรับรองบัญชีรายชื่อ ผู้ถือหุ้นด้วย เช่น บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๕๕๔) จำกัด บริษัท เรือควนแหลมทอง จำกัด กรณีจึงรับฟังได้ว่านายพูลผล ฯ ทราบว่าตนและคู่สมรสเป็นเจ้าของ ในบริษัทดังกล่าว ดังนั้น การที่นายพูลผล ฯ ไม่ได้แสดงหุ้นของตนเองและหุ้นของคู่สมรสทั้งที่ทราบ ว่าตนและคู่สมรสเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ จึงเห็นว่านายพูลผล ฯ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่ากรณีที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (หุ้น) ของตนในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท เป็นเงิน ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และของคู่สมรส จำนวน ๑๕ บริษัท เป็นเงิน ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓๕,๔๓๘,๐๐๐ บาท ในตำแหน่งต่าง ๆ จำนวน ๖ ครั้ง นั้น ฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเลขานุการรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จึงได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ต่อไป

นอกจากข้อต่อสู้หรือคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ผู้ถูกร้องยังได้ชี้แจงข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยว่า (๑) คำร้องของผู้ร้องเป็นคำร้องที่เคลือบคลุมและสับสนทำให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้องและทำให้เสียเปรียบในทางคดี (๒) การดำเนินการของผู้ร้องเป็นโมฆะ เพราะมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง (๓) รัฐธรรมนูญมีวัตถุประสงค์ในการสกัดกั้นมิให้ผู้ทุจริตเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง คำว่า “จงใจ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หมายความว่าผู้ยื่นบัญชีต้องรู้สำนึกพอสมควรและต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนปราศจากข้อสงสัย หากพยานหลักฐานไม่ชัดเจนหรือกรณียังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ ไม่สมควรวินิจฉัยให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๕๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมายลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว”

“มาตรา ๒๕๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร

ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า นายพูลผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๓) และ (๕) ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นและได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ตามตำแหน่งทางการเมืองและวาระต่าง ๆ รวม ๖ ครั้ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สรุปผลการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นทั้ง ๖ ครั้งและลงมติเป็นผลการตรวจสอบครั้งเดียวกันในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ ว่า นายพูลผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง มิได้แสดงรายการทรัพย์สิน (หุ้น) ของตนในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท เป็นเงิน ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และของคู่สมรสจำนวน ๑๕ บริษัท เป็นเงิน ๕๐,๖๓๖,๗๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๓๕,๔๓๙,๐๐๐ บาท พึงได้ว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องว่า การที่ตนและคู่สมรสถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ๒๕ บริษัท และ ๑๕ บริษัทตามที่ถูกกล่าวหา นั้น แท้จริงเป็นการถือหุ้นไว้แทนนายพิบูลย์ อัสวเหม ทั้งหมด เพราะนายพิบูลย์ อัสวเหม เป็นพี่ชายคนโต นายวัฒนา อัสวเหม บิดา จึงมอบหมายให้ดูแลกิจการในบริษัทต่าง ๆ ของครอบครัว ตามธรรมเนียมคนจีนที่ให้บุตรชายคนโตเป็นผู้ดูแลกิจการของครอบครัว และทำให้การของนายพิบูลย์ อัสวเหม ว่า หุ้นทั้งหมดแท้จริงเป็นของตน แต่ให้นายพูลผล และคู่สมรสออกหน้าใส่ชื่อถือแทน โดยทำหนังสือโอนลอยให้นายพูลผล อัสวเหม หรือคู่สมรสของนายพูลผล อัสวเหม ลงชื่อเป็นผู้โอนไว้ เพราะตนไม่ต้องการแสดงฐานะหรือแสดงตัวเป็นเจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนกิจการบริษัทที่ตนดูแลบริหาร นั้น ไม่สามารถรับฟังได้ เนื่องจากผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปรากฏว่า มีบริษัทที่นายพิบูลย์ อัสวเหม มีชื่อถือหุ้นอยู่โดยเปิดเผยหลายบริษัท และโดยมาก บริษัทที่นายพูลผลถือหุ้นอยู่ดังกล่าวก็มีชื่อนายพิบูลย์ นายพูลผล และนายชนม์สวัสดิ์น้องชายถือหุ้นในสัดส่วนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งมีการถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันของทั้งสาม

พี่น้องในที่ดินที่ได้กรรมสิทธิ์มาใน พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๕ แปลง ข้อที่อ้างธรรมเนียมกันว่า บิดามารดาให้บุตรชายคนโตเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินและกิจการของครอบครัวนั้น ผู้ถูกร้องก็ไม่สามารถแสดงข้อเท็จจริงว่ามีขอบเขตถึงขนาดให้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทั้งหมดแต่ผู้เดียว บิดาของผู้ถูกร้องก็ไม่ได้มาเป็นพยานเกี่ยวกับข้อความนี้ แต่ตามพฤติการณ์ดังกล่าวและมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับอายุและอาชีพของผู้ถูกร้อง พี่ชาย และน้องชายแล้วอาจฟังได้แต่เพียงว่า นายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชายผู้ถูกร้องได้รับความไว้วางใจในการบริหารจัดการผลประโยชน์ของครอบครัวระดับหนึ่ง เท่านั้น แต่ในเรื่องกรรมสิทธิ์และการถือครองทรัพย์สินนั้น นายวัฒนา อัสวเหม แบ่งสรรและกระจายให้แก่บุตรทั้งสามคนในโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้มีหลักฐานความมั่นคงต่อไปตามสมควร หนังสือสัญญา โอนลอยหรือ หนังสือสัญญาโอนหุ้นในบริษัทจำกัดที่อ้างนั้น มีของนายพุดผลเพียง ๑๓ ฉบับ ของคู่สมรส ๘ ฉบับ ไม่ครบจำนวนบริษัทที่บุคคลทั้งสองมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นอยู่และหนังสือดังกล่าวนี้ มีการลงวันที่เดือนปีหรือเดือนและปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไปถึง ๑๖ ฉบับ ผิดวิสัยการทำหนังสือโอนลอย ผู้รับโอนที่ระบุชื่อนายพิบูลย์ อัสวเหม ก็มีได้ลงนาม ลักษณะเอกสาร ล่อว่าเป็นการทำขึ้นฉาบ ๆ เพื่อประกอบคำแก้ตัวเท่านั้น และไม่ปรากฏว่ามีการนำไปใช้จริงภายหลัง ดังนั้น ผู้ทำคำวินิจฉัยเห็นว่า การมีชื่อถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ของผู้ถูกร้อง ๒๕ บริษัท และของ คู่สมรส ๑๕ บริษัท เป็นการถือหุ้นเพื่อตนเองตามที่ได้รับแบ่งสรรจากนายวัฒนา อัสวเหม บิดา เป็นส่วนใหญ่ หรืออาจมีการลงทุนส่วนตัวบ้าง การที่มีได้นำรายการหุ้นดังกล่าวซึ่งเป็นเงินลงทุน ที่จะต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นการยื่น บัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงว่า การมีชื่อถือหุ้นดังกล่าวเป็นการกระทำโดยผลการของผู้อื่นและโดยปกปิดมิให้ผู้ถูกร้อง และคู่สมรสทราบ จึงฟังว่าผู้ถูกร้องรู้ถึงการมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นของตนและของคู่สมรสตลอดมา ดังที่เห็น ได้จากการต่อสู้ข้อกล่าวหาไปในทางที่ว่าเป็นการถือหุ้นแทนผู้อื่น การกระทำของนายพุดผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง จึงเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในข้อเท็จจริงว่า ตนและคู่สมรส มีทรัพย์สินเป็นเงินลงทุนตาม หลักฐานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบ ส่วนข้อต่อสู้ชี้แจงเพิ่มเติมในชั้นศาลรัฐธรรมนูญนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ถูกร้องได้ทำคำชี้แจงต่อสู้คดีตรงตามข้อกล่าวหาของผู้ร้องแล้ว ผู้ถูกร้องสามารถ ต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้อง ผู้ถูกร้องมิได้สับสนเสียเปรียบในทางคดีแต่อย่างใด ส่วนการตรวจสอบความ ถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน

และทำรายงานประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งที่กำหนดขึ้นในบัญชี ฯ ในการเข้ารับตำแหน่งและในการพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ นั้น เป็นเพียงกำหนดเวลาและขั้นตอนเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อให้สาธารณชนสามารถทราบข้อมูลโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น หากได้มีวัตถุประสงค์ว่าหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติไม่ทันกำหนดเวลาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพ้นจากการตรวจสอบไม่พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงในเรื่องนี้พยานหลักฐานปรากฏชัดเจนโดยปราศจากข้อสงสัยว่าผู้ถูกร้องทราบความมีอยู่ของทรัพย์สินเป็นเงินลงทุนตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และรู้สำนึกในการที่มีได้แสดงรายการดังกล่าวไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๖ ครั้ง ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อมุ่งต่อผลประโยชน์อันมิชอบหรือเพื่อเตรียมการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิชอบหรือเพื่อปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริตต่อหน้าที่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายพุดผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง ซึ่งมีหน้าที่ในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับจากวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งสุดท้าย

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ